

HIEKKALAAATIKOJA

Suomalaista sarjakuvaelämää kuuluu usein moitittavan siitä, että kyseessä on jonkinlainen keskinäisen kehumisen kerho, pieni piiri touhottaa ja kerhoille asian- ssa kimpussa ja taputtaa toisiaan selkään.

Niinpä niin. Tavallaan Sarjainfoakin tukee oivasti vääntämää. Käsi kirjoittaja Johanna Sinisalo haastattelee piirtäjä P.A. Mannista, joka toisaalla kirjoittaa suomimakustantteiden unohtetuista klassikoista. Toni Jerrmah haastattelee puolestaan Sinisaloa. Päätoimittajamme Heikki Jokinen on tehnyt arvostelun Jerrmanin Tähtivaeltaja-lehdestä. Jerrman on laatinut uutispalstalle patkän, jossa kertoo saamastaan apurahasta. Puheenjohtajamme Mustanoja arvostelee Mannisen piirtämän albumin. Itse olen tehnyt arvosteluvuile juttua kirjasta, joka on oma tekstaamani. Kaikki mainitut henkilöt tuntevat toisensa.

Kun minua värvättiin vuosi sitten tekemään Sarjainfoa, jouduin miettimään lehden roolia. Tarvitaanko koko läpyskää edes?

Olen kuullut nuorten suomalaispiirtäjien piirissä olleen vähän aikaa sitten suorastaan muotia mielipide, jotta Sarjainfoa ei kannata lukea. En ihmettele sitäkään, kun selailen vuosikertaa 1985, joka sisältää sinänsä päteviä juttuja, mutta jonka kattavuus noin yleisemmin on vähän niin ja näin.

Kun itse tutustuin sarjakuviin 70-luvun alkupuolella, olin palavan innostuksen vallassa. Sarjakuvat-kirja ja mm. Heikki Kaukorannan tuolloin toimittama Sarjainfo esittelivät ensimmäistä kertaa suomalaisille sarjakuvan historiaa. Historia hahmottui pala palalta ja sisälsi lukuja, jotka jonnekin oli suorastaan pakko esittää suomeksi. Vuosikymmenten kermä oli kerta kaikkiaan käytävä läpi.

Vaan mitä sitten, kun kutsu- mustehtävä on pioneerien toimesta täytetty, historiallinen tietotaito kansan ulottuvilla ja tavallisetkin lehdet kirjoittavat jo kakistelematta aiheesta.

Ymmärtänne pointin: 70-luvulla Sarjainfolle oli huutava sosiaalinen tilaus, koska mikään muu taho ei kertonut sarjakuvista.

Mietin myös, pitäisikö Infon toimittamisessa heittäytyä ikäänkuin professionaalimmalle pohjalle. Onhan sarjakuvan kenttäänkin jo siksi laaja, että alan yleislehti

a) tarvitaan ja b) on perin työläs toimittaa.

Sarjainfo kootaan sikäli summittaisella metodilla, että viime vuoden numeroittekin yhteensä parisataa sivua syntyivät siitä kamasta mitä toimituksen energia riitti haalia ja avustajien energia kirjoittaa. Koko juttu harrastuspohjalta (lue: ilmaiseksi). Toimituksen tulisi olla suodatin, joka takaa, että saadusta aineistosta päätyy lehteen nimenomaan objektiivista ja kiintoisaa juttua.

Emme hylänneet viime vuonna ainuttakaan meille tarjottua kirjoitusta. Myönnän, että olisi ehkä pitänyt, joukkoon lipsahti todella vaisujakin esityksiä. Esimerkiksi kirjoitus kirjastonhoitajien sarjakuvaseminaarista. (Ehkä toisaalta ajattelimme, että jos se onkin kaikkien muiden kannalta tappo-tylsä, niin antanee se ainakin jonkinlaisen rautalankamallin kirjastoväelle, joka sentään hankkii sarjiksia kirjastoihin ihmisten luettavaksi. Hohhojaa.)

Tämäkin numero on koottu juuri siitä kamasta, mikä on käsiin saatu. Varsinaisia huteja ei ole mukana, mutta muutama piirtäjä-esittely on aika puhdton luettelointi tekijän tekosista.

Yhä vielä törmää paikka paikoin väkinäisiin yrityksiin todistella, että sarjakuva ansaitsee sen ja sen aseman. Eihän se mitään ansaitse. Ne kuta huvittaa piirtää, tekee sen joka tapauksessa. Jos systeemi toimii, löytyy niitä lukijoitakin.

Sarjakuvaa on muka sorrettu ja erityisesti Ilpo Lagerstedt on ollut vaatimassa huomiota Seinäjoen Sarjakuvaseuran tuotannolle. Se oli kuulemma arvokasta kulttuuria ja parasta kotimaista sarjakuvaa jopa Kannus-lehden pahimpina aallonpohjakausina joitakin vuosia sitten.

Sarjainfoakin moitittiin, ettemme me tai aikaisemmat toimituskunnat kylliksi huomioi tiettyjä julkaisuja (näin esim. Jalavan ja Lagerstedtin mielestä).

Pyhäh jysäys!

Edelleen harrastelija-amatörimäiseen toimitustapaamme viitaten kummastuttaa, millä peruste minkään lehden avustajakunta voi vaatia kirjoittamaan jostakin aiheesta, mikä ei satu kiinnostamaan patkääkään? Onko yhä muka arvo sinänsä, että sarjakuva sattuu olemaan suomalainen? Kelpuuttaisivatko esim. alan ulkomaiset valttalehdet Comics Journal tai Les Cahiers

de la Bande Dessinée arvosteluvuillensa jonkin Niilo Lukko-tahi Massiiviset Sarjakuvat-albumin? Tai kokoelman Joonaksen mitänsanomattomia hevossarjoja? Eivät ikinä, mutta kelpuuttaisivat kyllä Joonaksen erinomaisen koosteen klassisia Joonas-tarinoita.

Suhteellisuudentajua, ystävät. Tai toinen esimerkki: Kannus on nykyisin aika kiinnostava lehti, kieltämättä. Mutta eikö sittenkin ole aika paljon, että Sarjainfo on arvioinut vissiin joka ainoan lehden numeron? Infon kirjoittajat aikovat edelleenkin kirjoittaa, mistä itse haluavat. Eli minkä tärkeäksi kokevat. Piste.

Onko Suomen sarjakuvailmassa paljon kirjoitettavaakaan, eihän täällä ilmesty kuin muutama kunnollinen albumi vuodessa?

Välillä pitää olla kriittinen. Eikö tosiasia ole, että muutama vuosi sitten lupaavasti laajentunut kustannustoiminta on ainakin ulkomaisen tavarana osalta taas suvantovaiheessa? Uutta verta keihin! Kustantajat!

Sinänsähän itse kukin on hyvällä asialla, mutta toivoisin rohkeita tekoja ja räväytyksiä useammin.

Yksi joukko sarjakuvaihmisistä löytyy, jota ei tulisi mieleenkään soimata. Piirtäjät.

Hienoa porukkaa, hyvä harrastus, ammaliksikin kelpo ja moni vielä tekee töitä tosissaan. Jos julkaistu jälki ei ole aina mestariluokkaa, turha lannistaa piirtäjää.

rihan kitaristinalkujakaan päätetään levytystudioon ja kriitikoitten hampaisiin heti ensimmäisen soittotunnin jälkeen.

Tämänkeväiset sarjakuvafestarit on omistettu tyystin kotimaisille sarjakuvantekijöille. Heillä saattaa hyvinkin olla kiintoisampaa jutusteltavaa kuin useimmiten latteahkoiksi jääneillä ulkomaalaisvierailta, joiden töitä ei edes näe suomeksi kuin sivun tai kaksi.

Sarjainfo esittelee tähän samaan liittyen ajatuksia joukkoilta kotimaispiirtäjiä, jotka ovat jääneet lehdessä aika vähäiselle huomiolle.

Projektin syytä käyntiin numerossa 4/86, jolloin Teneriffalla Mustanaamiota raapustava mystinen hahmo Kari Leppänen puhui itsestään ja paljosta muusta. Nuori suosikki Nasky Ryököhönka avasi samoin sanaisen arkkunsa.

Kun tämä lehti eli varsinainen suominumero uhkasi paisua mummittimaisiin mittoihin, päätimme kylmästi jakaa materiaalin kahdeksi eri lehdiksi. Molemmat ilmestyvät jokseenkin samalla silmänräpäyksellä.

Sarjainfo 1/87 ja 2/87 siiskö ilmestyneet jo huhtikuulla, by golly?! Jo vain.

Linjanvedoista ei ole tietoaakaan, enkä tiedä uskonko edes tässä kotimaisten piirtäjien asiassa sellaisiin. Ehkä festareilta irtoaa jotakin siihen suuntaan. Sarjainfo 1/87 sisältää sängen simppeleitä kymmenen vartenotettavan kotimaisen piirtäjän mutkatomat haastatukset. Kolme muuten Jyväskylältä ja kolme Tampereelta.

2/87 jatkaa esitellen isomnasti kaksi suomalaisen sarjakuvan ääripäätä. Banaaliksikin usein äityvä P.A. Manninen on pienlehti-sarjakuvamme kruunaamatonta sivumääräkuningas. Martti Sirola taas on tehnyt kansanperinnettä lapsille jo yli kymmenen vuoden ajan, nelivärisenä kirjoissa ja kansissa ja ison kustantajan suojissa. Erikoisia tapauksia.

Jos jääte kaipaamaan nuorten rajujen piirtäjien sanaa, suosittelien mitä lämpimimmän lällyn yleislehtemme oheislukemistoiksi Suurta Kurpitsaa ja Tähtivaeltajaa. Molemmilla on persoonallisen intomielinen tapansa täyttää tiedonjano, mitä tulee sarjakuvan alakulttuurijaokkeisiin.

Mukavia festareita! Ehkä sieltä irtoaa myös rakentavia ajatuksia. Tilaisuus on viikonloppuna heti vapun jatkeeksi, joten muistakaa huolehtia oikeasta vauhdinjoasta.

Jussi Karjalainen, toimitussihteeristä toimitusneuvoston rivijäseneksi, goodbye